

Sygn. akt VIII U 1676/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 8 lutego 2019 r. w Gliwicach

sprawy J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o ustalenie odpowiedzialności członka zarządu za składki na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 28 lutego 2018 r. **nr** RED- (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1676/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 lutego 2018r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie art.108§1 w związku z art.107, art.116 i art.116a ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa w związku z art.31 i art.32 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych przeniósł na J. G. jako członka zarządu odpowiedzialność za zobowiązania płatnika Klub Sportowy (...) G. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę za okres od 02/2013r. do 07/2014r. w łącznej kwocie 55 789,16 zł, w tym:

1. na ubezpieczenia społeczne:

- 31 729,33 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres od 02/2013r. do 07/2014r.,

- 12 503,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na dzień 28 luty 2018r.,

- 84,60 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych,

2. na ubezpieczenie zdrowotne:

- 5 751,24 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres od 03/2013r. do 07/2014r.,

- 2 283,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 28 luty 2018r.,

- 5,60 zł z tytułu kosztów egzekucyjnych,

3. na Fundusz Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- 2 445,39 zł z tytułu nieopłaconych składek za okres od 02/2013r. do 01/2014r.,

- 987,00 zł z tytułu odsetek za zwłokę naliczonych na 28 luty 2018r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że postanowił jak w sentencji w sytuacji, gdy w przypadku odwołującego J. G. zaistniały przesłanki uzasadniające przeniesienie na niego odpowiedzialności za zobowiązania Klubu Sportowego (...) G., ponieważ: egzekucja wobec Klubu okazała się całkowicie bezskuteczna; odwołujący pełnił funkcję członka zarządu w okresie, kiedy powstało wymienione w sentencji zadłużenie; odwołujący nie składał dotychczas wniosku o ogłoszenie upadłości, pomimo tego, że płatnik zaprzestał spłaty swoich zobowiązań od 08/2009r.; odwołujący nie wskazał mienia, z którego możliwe byłoby zaspokojenie zobowiązań w znacznej części.

W odwołaniu od decyzji J. G. domagał się jej zmiany przez pomniejszenie wysokości należności z tytułu przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek o należności uboczne oraz część należności głównej, która została wpłacona do ZUS, a także o nienależne składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na okres luty – grudzień 2013r.

W uzasadnieniu odwołujący wskazał, że nie kwestionuje przeniesienia na niego odpowiedzialności za zobowiązania Klubu. Zdaniem odwołującego należności na ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych bezpodstawnie obejmują zobowiązania już od lutego 2013r., gdy nowelizacja przepisu nastąpiła w grudniu 2013r. Odwołujący wskazał, że Klub Sportowy (...) w okresie, w którym zatrudniał pracowników pozyskiwał na ten cel środki z dofinansowania w ramach programów Urzędu Miasta. Gdyby zobowiązania wobec ZUS nie były regulowane Klubowi zostałoby cofnięte ww. dofinansowanie, co jednak nie nastąpiło. Wreszcie, odwołujący podniósł, że niezasadne jest obciążenie go należnościami ubocznymi, odsetkami i kosztami egzekucyjnymi. Sprzeczne z zasadami współzycia społecznego jest przyjęcie, że osoba taka odpowiada także za roszczenia uboczne.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w skarżonej decyzji. Organ rentowy wniósł również o zasądzenie

od odwołującego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie procesowym z 5 grudnia 2018r. organ rentowy sprecyzował, że wartość przedmiotu sporu wynosi 39 925,96 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Klub Sportowy (...) w G. prowadził działalność gospodarczą jako stowarzyszenie krzewienie kultury fizycznej. Zatrudniał pracowników. Płatnik nie wywiązał się z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia i Fundusze jak w skarżonej decyzji, co spowodowało, że na jego koncie powstało zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Należności składkowe objęte były przymusowym dochodzeniem w trybie egzekucji administracyjnej prowadzonej przez Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z rachunku bankowego ww. płatnika składek oraz przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w G.. Egzekucje te okazały się bezskuteczne. Postanowieniem z 27 listopada 2014r. Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w G. umorzył postępowanie egzekucyjne.

Z informacji Sądu Rejonowego w Gliwicach XII Wydziału Gospodarczego z 14 września 2017r. wynika, że nie zarejestrowano wniosku o ogłoszenie upadłości czy wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego Klubu Sportowego w G..

Prezesem Klubu Sportowego (...) od początku jego istnienia był W. W., w stosunku do którego organ rentowy wydał również decyzję o przeniesieniu odpowiedzialności za zaległości Klubu. W. W. od decyzji tej nie odwołał się. W spornym okresie Klub nie opłacał składek na ubezpieczenia za okres sporny z uwagi na brak środków finansowych, co było spowodowane coraz mniejszą liczbą sponsorów, a także likwidacją szkoły piłkarskiej. Klub uzyskiwał przychody tylko z prowadzonej Szkoły Mistrzostwa Sportowego, a jednocześnie ponosił wysokie koszty utrzymania obiektu. Nadto uzyskiwał dotacje na prowadzenie klubu dla młodzieży. Łącznie uzyskiwane środki nie pozwalały na opłacanie składek. W Klubie było wówczas zatrudnionych około 6 – 7 trenerów, sprzętaczki, portierzy, kucharki, konserwator oraz księgowa. Odwołujący J. G. był zastępcą W. W., pełnił funkcję dyrektora i faktycznie zarządzał Klubem. Miał zawartą umowę zlecenia i pobierał wynagrodzenie. Posiadał także inne źródła dochodów. Wspólnie z Prezesem Klubu podejmował decyzje finansowe co do Klubu. Klub przestał funkcjonować pod koniec 2014r. Oprócz zadłużenia względem ZUS Klub miał także długi z tytułu opłat za energię elektryczną, ciepłą i zaległości podatkowe.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, dokonanych przez Klub Sportowy (...) G. wpłat z tytułu składek, sprawozdania częściowego Klubu Sportowego (...) G. za okres od 1 lutego do 30 czerwca 2013r., zeznań świadka W. W. i zeznań odwołującego (protokół elektroniczny z rozprawy z 8 lutego 2019r. czas 00:05:13 – 00:39:10) jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dowodów.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie J. G. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.107, art.116 i art.116a ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa stosowanymi odpowiednio z mocy art.31 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. 2017r., poz.1778 ze zm.) do należności z tytułu składek w przypadkach i w zakresie przewidzianym w ustawie Ordynacja podatkowa, za zaległości podatkowe (składkowe) podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie (art.107§1). Do kręgu takich osób, z mocy art.116a ustawy Ordynacja podatkowa należą również członkowie zarządu stowarzyszenia.

Zgodnie z powołanym przepisem członek zarządu stowarzyszenia odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze stowarzyszeniem i pozostałymi członkami zarządu za zaległości z tytułu składek stowarzyszenia. Do odpowiedzialności tych osób stosuje się odpowiednio zasady dotyczące orzekania o odpowiedzialności za zobowiązania członków zarządu spółek kapitałowych.

W myśl art. 116 ustawy Ordynacja podatkowa za zaległości z tytułu składek spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1. nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy z 15 maja 2015r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508 oraz z 2018 r. poz. 149 i 398) albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z 15 maja 2015r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy;

2. nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Z analizy powołanych wyżej przepisów wynika, że ustawodawca instytucją odpowiedzialności za zaległości podatkowe osób prawnych objął nie tylko członków zarządu spółek kapitałowych, ale i innych osób prawnych, w tym stowarzyszeń, do których należą także kluby sportowe. Przesłanki odpowiedzialności członka zarządu stowarzyszenia są takie same jak członka zarządu spółki. Stowarzyszenie zarejestrowane w KRS jako osoba prawna posiada zdolność upadłościową i układową. Oznacza to, że członkowie jego organu zarządzającego, aby uwolnić się od odpowiedzialności określonej w art.116§1 w związku z art.116a ustawy Ordynacja Podatkowa muszą wykazać przesłanki egzoneracyjne określone w art.116§1 pkt 1 i 2.

Przesłankami pozytywnymi odpowiedzialności są: pełnienie funkcji członka zarządu w czasie, gdy upływał termin płatności zobowiązania oraz bezskuteczność egzekucji z majątku stowarzyszenia. Do przesłanek uwalniających od odpowiedzialności należą natomiast: zgłoszenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego bądź brak winy w niezgłoszeniu tych wniosków oraz wskazanie mienia stowarzyszenia umożliwiającego zaspokojenie znacznej części zaległości podatkowych. W orzecznictwie sądowym utrwalony jest pogląd, że w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności podatkowej (składkowej) członka zarządu spółki kapitałowej organy podatkowe (organ rentowy) obowiązane są wykazać jedynie, że zaległości podatkowe (składkowe) spółki istnieją, a zobowiązania podatkowe (składkowe), których dotyczą, powstały w okresie pełnienia funkcji przez tego członka zarządu oraz że egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna. Członka zarządu obciąża natomiast obowiązek wykazania istnienia przesłanek wyłączających jego odpowiedzialność (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 marca 2014r. sygn. akt II FSK 1211/12).

W ocenie Sądu organ rentowy wykazał wszystkie przesłanki pozwalające na przeniesienie odpowiedzialności za należności składkowe na odwołującego J. G..

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że odwołujący w okresie objętym decyzją skarżoną kiedy powstało zadłużenie był członkiem zarządu stowarzyszenia Klubu Sportowego (...) w G. oraz egzekucja z majątku Klubu okazała się bezskuteczna. Egzekucja taka była prowadzona przez Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. i przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w G.. Postanowieniem z 27 listopada 2014r. Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w G. umorzył postępowanie egzekucyjne.

Odwołujący nie wykazał istnienia przesłanek wyłączających jego odpowiedzialność, na takie przesłanki w toku procesu nie powoływał się. Z informacji Sądu Rejonowego w Rybniku wynika, że wniosek o ogłoszenie upadłości czy o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego Klubu Sportowego (...) w G. nie został zgłoszony, odwołujący natomiast nie wykazał, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy, a także nie wskazał mienia Klubu, z którego egzekucja umożliwiłaby zaspokojenie zaległości składkowej w znacznej części.

Wbrew temu co podnosi odwołujący, za należności składkowe członkowie zarządu odpowiadają solidarnie z płatnikiem całym swoim majątkiem za należność główną, tj. wartość składek ubezpieczeniowych nieopłaconych w terminie płatności (art. 51 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa) oraz za należności uboczne, to jest odsetki za zwłokę

od tej zaległości, koszty egzekucyjne, co wynika bezpośrednio z art. 107 § 2 pkt 2 i 4 ustawy Ordynacja podatkowa, w związku z art. 31 ustawy systemowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2017r. II UK 605/15).

Odnosząc się do należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, to organ rentowy miał prawo przenieść odpowiedzialność na odwołującego za te składki także za okres wcześniejszy niż od grudnia 2013r., co wynika z art.32 ustawy systemowej. Zgodnie z tym przepisem do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne. Przepis w tym brzmieniu obowiązuje od 1 stycznia 2010r. i został wprowadzony art.45 pkt 1 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2008r., poz.1656).

Odnosząc się do wysokości zaległości na poszczególne fundusze wykazane w decyzji skarżonej, to odwołujący nie wykazał, że zostały one obliczone w sposób nieprawidłowy. Przedstawione przez odwołującego dowody wpłat nie miały wpływu na tę wysokość, bowiem organ rentowy wcześniej już uwzględnił kwoty wynikające z tych wpłat przy obliczaniu wysokości zadłużenia dla potrzeb skarżonej decyzji.

Zasady współzycia społecznego nie mają zastosowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Stanowisko w tym zakresie jest jednolite i ugruntowane w orzecznictwie. Przepisy regulujące kwestie ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego. Rygorizm prawa publicznego nie może być łagodzony konstrukcją nadużycia prawa podmiotowego przewidzianą w art.5 k.c. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych art.5 k.c. nie ma zastosowania, zaś materialnoprawną podstawą świadczeń emerytalno-rentowych mogą być tylko przepisy prawa, a nie zasady współzycia społecznego (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 19 czerwca 1986r., II URN 96/86, 29 października 1997r., II UKN 311/97; 26 maja 1999r., II UKN 669/98, 12 stycznia 2000r., II UKN 293/99, 4 kwietnia 2008r. I UK 294/07).

W kontekście opisanych powyżej okoliczności Sąd nie znalazł podstaw do dopuszczenia dalszych dowodów wnioskowanych przez odwołującego, w tym dowodu z dokumentacji dotyczącej pozyskiwanych przez Klub Sportowy dotacji z Urzędu Miasta, gdyż był on nieprzydatny w sprawie. W szczególności dokumentacja taka nie może stanowić dowodu tego, że składki na poszczególne ubezpieczenia zostały opłacone w wymaganych terminach i we właściwej wysokości.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w pkt 1 wyroku oddalił odwołanie jako bezzasadne.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz.265).

(-) SSO Grażyna Łazowska